

KAZALO

- 3 Uvodnik predsednika
- 4 Nagovori
- 6 Seznam dosedanjih predsednikov in sekretarjev
- 7 Henry Dunant, začetnik gibanja RK
- 6 Zgodovinski mejniki Rdečega križa Slovenije
- 9 Zgodovina Rdečega križa na Dolenjskem
- 12 Območno združenje Rdečega križa Novo mesto danes
- 13 Brigade Rdečega križa Slovenije
- 14 Letovanja otrok
- 15 Begunci
- 16 Sklad za pomoč ljudem v stiski
- 17 Odprtje humanitarnega centra OZRK Novo mesto
- 18 Predstavitev krajevnih organizacij OZRK Novo mesto
- 54 Zemljevid krajevnih organizacij OZRK Novo mesto
- 56 Viri in literatura

KRATICE

OZRK	območno združenje Rdečega križa
RKS	Rdeči križ Slovenije
RK	Rdeči križ
KORK	krajevna organizacija Rdečega križa
MO	mestna občina
EU	Evropska unija

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

614.885(497.4Novo mesto)(091)

RDEČI križ Slovenije. Območno združenje (Novo mesto)
[Sto trideset]

130 let dela Rdečega križa na Dolenjskem : zbornik OZRK NM
/ [besedila Barbara Ozimek ; urednica Ljudmila Bajc]. - Novo mesto :
Območno združenje Rdečega križa, 2018

ISBN 978-961-6103-39-8
1. Ozimek, Barbara 2. Bajc, Ljudmila
29653904

UVODNIK

PRESEDNIKA OBMOČNEGA ZDRUŽENJA
RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO

Predlani smo praznovali 150. obletnico Rdečega križa Slovenije, letos praznujemo 130. obletnico Rdečega križa na Dolenjskem in 74 let od ustanovitve RKS na osvobojenem ozemlju v Gradacu v Beli krajini. Koliko pomembne zgodovine in človekoljubnega delovanja je skrito v teh številkah, in tudi koliko odgovornosti in zavzetosti to terja od nas, ki v sedanjih časih nadaljujemo pomembno humanitarno delo in poslanstvo Rdečega križa.

OZRK Novo mesto se danes ukvarja z raznovrstnimi aktivnostmi, ki posegajo na družbeno pomembna področja, od zdravstva, kulture in prostočasnih dejavnosti pa do izobraževanja ter usposabljanja in opolnomočenja za premalo cenjena znanja in spretnosti, ki jih nudimo ranljivim skupinam ljudi. Še vedno preseneča, koliko ljudi navkljub povsem normalnemu delovnemu doprinosu potrebuje različne vrste socialne pomoči, ker so daleč od človeka vrednega, dostojnega in dostojanstvenega življenja. Želimo si, da bi državna politika na sistemski ravni naredila kaj več pri odpravljanju revščine in razlik, ki niso dopustne.

Skozi zgodovino je vsako obdobje izpostavilo določeno skupino ljudi, ki je potrebovala pomoč Rdečega križa. Na začetku je ta temeljila na dobroti predvsem žensk, kasneje se je Rdeči križ profesionaliziral in uresničeval svoje delo skupaj z aktivisti prostovoljci, ki so tudi danes njegova gonilna sila. Njihovo delo po krajevnih organizacijah je neprecenljivo, vzpostavljajo vez z ljudmi v stiski, se jim posvetijo in pomagajo.

Drugi pa donirajo sredstva, ki jih zbiramo in oplemenitimo v solidarnostnih akcijah in s katerimi pomagamo posameznikom in družinam, ali pa podarijo svoje znanje in izkušnje, ki krepijo večšine posameznikov ter jih opolnomočijo na poti razreševanja različnih izzivov.

Vsem smo vam hvaležni, vsi ste pomagali in pomagati ustvarjati zgodovino Rdečega križa na Dolenjskem.

Kamnita miza pred stavbo novomeškega OZRK v Parku medgeneracijske solidarnosti je darilo novomeškega Društva ljubiteljev slovenskega naravnega kamna.

Marjan Grahut

NAGOVOR

ŽUPANA MESTNE OBČINE NOVO MESTO

Območno združenje Rdečega križa Novo mesto je ena ključnih organizacij v našem okolju, ki s svojim delovanjem in s številnimi prostovoljci požrtvovalno in nesebično prispeva h kakovosti življenja naših občanov.

Z dobro razvito mrežo krajevnih odborov po posameznih krajevnih skupnostih je na voljo vsakemu posamezniku, kar človeku vliva dodatno upanje in občutek varnosti. Vseskozi ohranja neprecenljive vrednote naše družbe, kot so prostovoljstvo, krvodajalstvo, humanitarnost ter skrb za socialno ogrožene, šibkejše in ranljive skupine ljudi. Povezuje donatorje in izvaja obsežne dobrodelne akcije za pomoč posameznim družinam, ki so se znašle v stiski zaradi nesreče, invalidnosti ali bolezni. Vse to neizmerno cenimo tudi na Mestni občini Novo mesto.

Gregor Macedoni

BESEDA

PRESEDNIKA UPRAVE IN GENERALNEGA DIREKTORJA
KRKA, d. d., NOVO MESTO

Živimo v času, ko se številni ljudje spopadajo z življenjsko stisko. Tega se v Krki dobro zavedamo kot podjetje in tudi kot posamezniki. S pokroviteljstvom Sklada za pomoč ljudem v stiski si prizadevamo pomagati čim več ljudem, še posebej pa otrokom, ki so naša prihodnost. Zato sem vesel, da smo v podporli pobudo za štipendiranje prek Sklada, ki je marsikateremu dijaku omogočilo šolanje. Tudi v prihodnje bomo prispevali pomoč za dostojno življenje, ki si ga zasluži prav vsak človek. Že vrsto let uspešno organiziramo Krkin teden humanosti in prostovoljstva, s katerim udeležujemo družbeno odgovorno naravnost podjetja.

Jože Colarič

IZ NAGOVORA

DOLGOLETNE PREDSEDNICE RKS

Ivica Žnidaršič je na prireditvi ob 120. obletnici RK na Dolenjskem v Dolenjskih Toplicah septembra 2008 v slavnostnem nagovoru med drugim poudarila:

»Dobra stvar Rdečega križa je, da ne razglša svojih dobrih del na prvih straneh časopisov. Ta tiha dobrot, ki jo uresničuje, živi v ljudeh, ki so jo bili deležni. Res obstoji veliko število najrazličnejših organizacij, ki so jih ustvarili zato, da bi pomagali premagovati težave pomoči potrebnim ljudem, upravičeno pa lahko trdim, da je med vsemi njimi Rdeči križ kot prostovoljna, socialnozdravstvena in humanitarna organizacija zaradi svojih plemenitih smotrov in načel ter požrtvovalnosti svojih članov ena najbolj čistih, humanih, naprednih, človeku in družbi posvečenih institucij. Humanitarno delo Rdečega križa prispeva bogat delež v svetovni napredek in utrjevanje spoznanja, da lahko vsak narod obogati kulturo drugega naroda in utrjuje zavest o potrebi mirnega sožitja vseh ljudi, ne oziraje se na vero, raso in različne sisteme, v katere so se narodi organizirali, da bi obvladovali naravo in tehniko ter svobodno živeli. Prepričana sem, da je Rdeči križ dober vzgled in upanje za človeštvo tako v miru, kot v vojnah, ki smo jim žal še vedno priča.

Slovenska država se bo vedno lahko ponašala z Rdečim križem ne le zaradi njegove častitljive starosti, ampak tudi zaradi vsebine in načina njegovih oblik delovanja, zaradi katerih so srečnejši mnogi ljudje, ki so se znašli v brezupnih življenjskih razmerah.

Vsi, ki sodelujete v tej organizaciji, bodite ponosni, da ste njen član, saj se v njej zbirajo najboljši, najplemenitejši ljudje. Rdeči križ nikoli ne razočara.«

Ivica Žnidaršič

Muzej Rdečega križa Slovenije v Gradacu v Beli krajini s stalno spominsko zbirko.

PREDSEDNIKI IN SEKRETARJI OBMOČNEGA ZDRUŽENJA RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO

Za prva leta delovanja Okrajnega odbora Rdečega križa Novo mesto žal nismo našli pisnih podatkov o vodstvu. Oprli smo se na podatke, pridobljene po ustnem izročilu na srečanju upokojencev območnega združenja decembra 2007.

OKRAJNI ODBOR RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO

1956–1960

Predsednik: **Ivo Zobec**
Tajnica: **Milica Šali**

1961

Predsednik: **dr. Anton Kočevar**
Tajnica: **Milica Šali**

OBČINSKA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO

1962–1971

Predsednik: **Ivo Zobec**
Sekretarka: **Milica Šali**

1971

(na Rozmanovi ulici 30)
Predsednik: **Boris Savnik**
Sekretarka: **Milica Šali**

1975–1976

Predsednica: **Milica Šali**
Sekretarka: **Marija Padovan**

1976–1978

Predsednica: **Milica Šali**
Sekretarka: **Jelka Može**

1978–1986

Predsednik: **Danilo Kovačič**
Sekretarka: **Jelka Može**

1986–1991

Predsednik: **Zvone Šuštaršič**
Sekretarka: **Jelka Može**

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO

1991–1995

Predsednik: **Zvone Šuštaršič**
Sekretarka: **Darja Horvat**

1995–1998

Predsednik: **Zvone Šuštaršič**
Sekretarka: **Barbara Ozimek**

1998–2007

Predsednica: **Anica Bukovec**
Sekretarka: **Barbara Ozimek**

2007–2008

Predsednica: **Suzana Jarc**
Sekretarka: **Barbara Ozimek**

2008–2016

(od 2011 na Ulici Slavka Gruma 54a)
Predsednica: **Mojca Špec Potočar**
Sekretarka: **Barbara Ozimek**

2016–

Predsednik: **Marjan Grahut**
Sekretarka: **Barbara Ozimek**

HENRY DUNANT

ZAČETNIK GIBANJA RDEČEGA KRIŽA

Ustanovitelj mednarodne organizacije Rdečega križa je bil Henry Dunant (1828–1910), švicarski trgovec in pisatelj. Kot udeleženec solferinske bitke leta 1859 je spoznal pomanjkljivosti vojne sanitetne službe, zato je začel organizirati prostovoljce za pomoč bolnim, ranjenim in izčrpanim vojakom. V muzejih v Castiglionu in Solferinu so še vedno ohranjeni rekviziti poljske bolnišnice. Kostnica z desetstisočimi lobanjami, vzdanimi v muzeju na kraju dogodkov, daje pretresljivo podobo strahot takratne vojne.

Henry Dunant je spoznal, da je pomoč ranjencem na bojišču možna le, če je organizirana. Ob vrnitvi domov je napisal knjigo Spomini za Solferino, v kateri pravi: »Mar res ne bi bilo mogoče organizirati kakega društva, ki bi pomagalo ranjencem v vojni in jih negovalo; društva, katerega člani bi z vso vdanostjo opravljali to veliko človekoljubno delo? Tako društvo bi lahko nudilo veliko pomoč ne samo v vojni, ampak tudi v vseh drugih nesrečah, ki lahko dolete človeštvo, v času velikih epidemij, poplav, lakote, požarov, potresov in drugih nepredvidenih katastrof.«

Leta 1863 je našel pet somišljenikov v Ženevi, naslednje leto pa organiziral diplomatsko konferenco, na kateri so sprejeli prve ženevske konvencije. Ustanavljati so se začela društva, ki jih je koordiniral mednarodni komite.

Iz zbirke vojnih razglednic novomeškega zdravnika Viktorja Gregoriča.
Hrani: Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto.

ZGODOVINSKI MEJNIKI RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE

1859

V Avstro-Ogrski na Dunaju ustanovijo Patriotično pomočno društvo / Avstrijsko patriotično pomočno društvo za ranjence, vojaške vdove in sirote.

1864

Na Kranjskem v Ljubljani ustanovijo Žensko društvo za pomoč ranjenim in bolnim vojakom, vdovam in otrokom.

1879

Na Kranjskem v Ljubljani ustanovijo moško Domoljubno pomočno društvo deželno.

1902

Združitev ženskega in moškega društva v Deželno in žensko pomočno društvo za Kranjsko.

1918

Rdeči križ Slovenije se vključuje v Rdeči križ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, po preimenovanju države pa v Rdeči križ Kraljevine Jugoslavije.

1921

V Sloveniji ustanovijo banovinski odbor Rdečega križa in pododbore.

1941

Pod italijansko okupacijo Rdeči križ Ljubljanske pokrajine, kasneje pod nemško okupacijo Rdeči križ.

1944

Na osvobojenem ozemlju v Gradcu v Beli krajini ustanovijo 18. junija Rdeči križ Slovenije v okviru Rdečega križa Jugoslavije.

1991

Rdeči križ Slovenije izstopi iz Rdečega križa Jugoslavije.

1993

Mednarodni odbor Rdečega križa v Ženevi prizna Rdeči križ kot samostojno nacionalno društvo.

130 LET RDEČEGA KRIŽA NA DOLENJSKEM

RDEČI KRIŽ V HABSBUŠKI MONARHIJI IN MED PRVO SVETOVNO VOJNO

Žensko pomočno društvo si je prizadevalo ustanavljati svoje podružnice v manjših krajih. Že zelo zgodaj, leta 1888, je imelo štiri podružnice: Krško, Novo mesto, Kamnik in Bled. Najmočnejša je bila novomeška podružnica pod predsedstvom Celestine Ekel. V načrtih za zdravniško oskrbo, dobavo zdravil, transport ranjencev, preskrbo opreme, sanitetnega materiala in kirurških instrumentov so iskali tudi namestitve za ranjence. Zdravnik in najemnik Anton Kolovic se je javil, da bo dal preurediti v okrevališče za ranjence svoje kopališče v Dolenjskih Toplicah.

Pred začetkom prve svetovne vojne je imelo Deželno in žensko pomočno društvo 16 podružnic, tudi v Novem mestu. Bili so na veliki preizkušnji. Začeli so organizirati usposabljanja za prvo pomoč za funkcionarje RK in strežnice. Na Dolenjskem jih je vodil dr. Josip Strašek. Organizirali so še zasilne bolnišnice, jih opremili s posteljami, posteljnino in drugim inventarjem. Na Dolenjskem so za potrebe RK preuredili zasilno Bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji s 100 posteljami, Cesarice Elizabete žensko bolnišnico v Novem mestu s 80 posteljami, kopališče v Toplicah je imelo 74 postelj, knez Karel Auersperg je dovolil brezplačno uporabo kopališča. Rdeči križ je organiziral še okrepevalnice za ranjence in njihove oskrbovalce na poti, ena je bila v Novem mestu. Čeprav so bili izdatki veliki, so z darovi pokrili vse potrebe. Hudi časi so organizacijo okrepili, saj se je povečalo članstvo in število pododsekov. Prispevkov v materialu je bilo toliko, da so jih odstopili tudi vojaškimi sanitetnim zavodom.

Ranjeni in bolni vojaki z zdravniškim osebjem in bolniškimi strežnicami iz vrst usmiljenih sester in prostovoljk RK leta 1915 v Društveni rezervni bolnišnici, podružnici Rdečega križa (Cesarice Elizabete bolnici oziroma t. i. ženski bolnišnici). Hrani: Dolenjski muzej Novo mesto.

RDEČI KRIŽ PO PRVI SVETOVNI VOJNI IN MED DRUGO SVETOVNO VOJNO

V okviru Rdečega križa Slovenije je v letu 1930 Ljubljanski oblastni odbor imel 58 krajevnih odborov, med drugim tudi v Novem mestu. Po letu 1933 so nastali banovinski odbori, okrajni in občinski odbori. V Ljubljani je bil sedež dravskega banovinskega odbora, ki je imel 23 okrajnih odborov med drugim tudi v Novem mestu. Rdeči križ je bil predvsem aktiven ob poplavah in v elementarnih nesrečah.

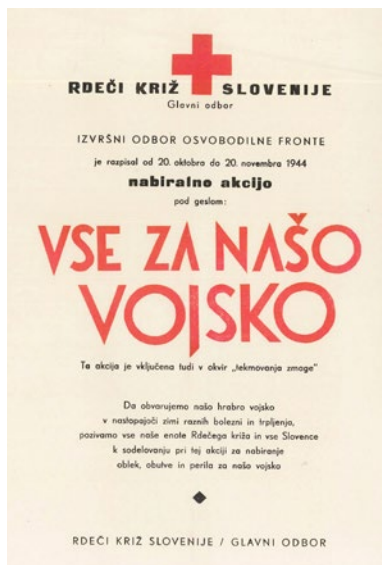
S pričetkom druge svetovne vojne v drugih državah se je delo organizacije osredotočilo na priprave v primeru vojne pri nas. Mnogi aktivisti so med vojno pomagali v težkih razmerah prebivalstvu, internancem in izgnancem, zapornikom in borcem NOV, čeprav niso sodelovali v formalni organizaciji.

Rdeči križ Slovenije se je spet ustanovil 18. junija 1944 na ustanovnem zboru, ki je bil na osvobojenem ozemlju v Gradacu v Beli krajini. Določili so, da je RKS med vojno zadolžen za pomoč in nego ranjencev in bolnikov, pomoč žrtvam vojne ter solidarnostne akcije, ki so jih do takrat opravljale druge organizacije. Za dolenjska predstavnika sta bila izvoljena Ivan Šober iz Toplic in Mara Osolnik Rupena. V Novem mestu je bilo 13 krajevnih enot in 864 članov. Največjo skrb so posvečali zbiranju pomoči za ranjence ter za bolne in slabotne dojenčke.

Leta 1954 se je Rdeči križ Dolenjske in Bele krajine združil v novomeško okrožje.

Rdeči križ Slovenije je krepil tudi mednarodno dejavnost, na podlagi tega so leta 1945 prispelle pošiljke iz tujine z mednarodno humanitarno pomočjo, ki so jih poslali kanadski Rdeči križ in ameriški izseljenci. Čevlje in prehrabene izdelke (kakav, sladkor, mleko in moko) so razdelili tudi novomeškemu okrožju.

Že leta 1944 so postavili temelje dejavnosti Rdečega križa Slovenije z mladimi, v novomeškem okrožju so sodelovale štiri šole s 147 člani podmladka.

Zbiralne akcije obleke in obutve so zaznamovale Rdeči križ tudi med vojno. Iz razstavne zbirke gradiva v Muzeju RKS v Gradacu.

RDEČI KRIŽ PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

Po vojni se je Rdeči križ Slovenije organizacijsko vključil v Rdeči križ Jugoslavije. Vseskozi se je ukvarjal z dejavnostmi, ki pomenijo smisel obstoja te organizacije, z izobraževanjem in usposabljanjem prostovoljcev aktivistov v laični prvi pomoči in v negi bolnika in poškodovanca. Rdeči križ je razdeljeval pomoči humanitarne organizacije CARE in po posebnem programu mednarodno pomoč otrokom po šolah. Leta 1953 je Rdeči križ Slovenije začel organizirati krvodajalstvo, kot brezplačno, prostovoljno in anonimno. V letih 1956–1964 je nastajalo in zraslo Mladinsko zdravilišče in letovišče RKS Debeli rtič. Leta 1968 je bila izvedena prva vseslovenska zbiralna akcija oblačil, obutve, posteljnine ... Potem je bila enkrat na leto organizirana naslednjih 20 let. V letih 1978–1988 je Dolenjsko zaznamovala brigada dr. Pavla Lunačka - Igorja s 50–60 brigadirji, ki je bila vključena v mladinsko delovno akcijo Suha krajina. Pomembni so bili tudi sveti mladih, ki so aktivno sodelovali in odločali o programu dela Rdečega križa.

Leta 1978 so v novomeški občinski organizaciji z nastankom krajevnih skupnosti nastale tudi nove krajevne organizacije (KORK), danes jih je 35.

Rdeči križ Slovenije je 8. oktobra 1991 izstopil iz RK Jugoslavije in začel postopek za priznanje samostojne nacionalne organizacije ter ga leta 1993 zaključil. V času krize na Balkanu v letu 1991 smo bili vključeni v vračanje vojakov na območje Jugoslavije, kasneje pa še v sprejem beguncev iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine, ki so se zatekli v Novo mesto.

Leta 1994 se je z nastankom novih občin ukinila občinska organizacija in nastalo je Območno združenje RK Novo mesto.

V okviru »asanacij« in »malih asanacij« je RK z odborom za male asanacije v novomeškem okraju popravil in gradil tiste objekte, od katerih je odvisna kakovost pitne vode, ter s tem dvigoval zdravstveno raven prebivalstva. Iz razstavne zbirke gradiva v Muzeju RKS v Gradacu.

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO DANES

Območno združenje Rdečega križa Novo mesto je samostojna, nevladna, humanitarna in prostovoljska organizacija, ki pomaga pri preprečevanju in lajšanju trpljenja ljudi, zaščiti življenja in zdravja, krepitvi gibanja za zdravo življenje ter zagotavljanju spoštovanja človekovih pravic. Deluje na območju občin MO Novo mesto, Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice, Straža, Mirna Peč, Šentjernej, Škocjan in Žužemberk. V letu 2018 združujemo 10.986 članov v 35 krajevnih organizacijah, kjer deluje 486 prostovoljcev in 576 mladih prostovoljcev iz vseh osnovnih in srednjih šol.

Najvišji organ OZRK Novo mesto je zbor članov, ki ga sestavljajo predstavniki 35 KORR. Večkrat letno se sestaja območni odbor, ki bdi nad realizacijo programa dela. Za strokovno usmerjanje posameznih področij so zadolžene posebne komisije, dvanajst zaposlenih pa skrbi za kakovostno izvedbo vseh dejavnosti.

Naše pomembne dejavnosti so krvodajalstvo, prva pomoč in pomoč v naravnih nesrečah z nastanitveno enoto RKS. Vodimo preventivno zdravstvene programe po krajevnih organizacijah s postajami Rdečega križa, letos izvajamo programa podprta s strani ministrstva za zdravje, in sicer *Preventivno-zdravstvena dejavnost za boljše zdravje ljudi in Zdravstveno osveščanje Rominj – Zdravo*. Od leta 1999 imamo Sklad za pomoč ljudem v stiski za zbiranje sredstev za različne pomoči ljudem z našega območja. V okviru humanitarnega centra, ki smo ga ustanovili leta 2011, nudimo humanitarno in psihosocialno pomoč ter izvajamo dopolnilni program socialnega varstva *Delo z brezdomnimi in socialno ranljivimi za boljše vključevanje*. V letu 2012 smo ustanovili medgeneracijsko središče, ki ponuja različne aktivnosti za vse generacije. V letih 2017–2019 poteka dolg program socialne aktivacije *Kreativno vključen in socialno opolnomočen*, ki ga financira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti iz EU skladov. Zelo pomembno je tudi delo z mladimi, ki zajema programe v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter na fakultetah.

BRIGADE RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE

Rdeči križ Slovenije se je kot družbena in humanitarna organizacija vključeval v organiziranje brigad s prizadevanjem za pomoč manj razvitim področjem na Slovenskem. Brigade RKS so bile strokovne na zdravstvenem, socialnem in vzgojnem področju v sklopu delovnih akcij, organiziranih preko Zveze socialistične mladine Slovenije. Poudarek je bil tudi na povezovanju med narodi, saj so delovne brigade potekale po takratni Jugoslaviji, udeleževali pa so se jih mladi člani Rdečega križa.

BRIGADE RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE V SUHI KRAJINI

Ena izmed čet brigad RKS na Kozjanskem je delala leta 1975 v Suhi krajini. V arhivu RKS je zapisano: »V mladinsko delovno akcijo 'Suha Krajina 75' se je vključila tudi ekipa študentov Višje šole za socialno delo iz Ljubljane, ki je istočasno opravila anketiranje za ugotovitev socialnega stanja družin in možnost zaposlovanja ljudi v krajevnih skupnostih Hinje in Ambrus, kjer je najbolj pasivno in nerazvito področje Suhe krajine.« Pri tem je sodelovala z občinskim odborom RKS Novo mesto, Centrom za socialno delo Novo mesto in Skupščino občine Grosuplje.

Marija Padovan, takratna sekretarka na občinskem odboru RKS Novo mesto, se spomni: »Brigada RKS, ki je nosila ime po dr. Pavlu Lunačku - Igorju, je bila v Suhi krajini na Prevolah v letih 1975–1980, potem pa v Žužemberku v letih 1981–1986. Tu so mladi iz cele Jugoslavije gradili vodovod, jeseni in spomladi pa pogozdovali pokrajino. Sestavljali so jo brigadirji, študentje in dijaki vzgojiteljskih in zdravstvenih šol, visoke šole za socialno delo in drugi prostovoljci. Z mentorji so prevzeli skrb za otroke, stare in bolne prebivalce Suhe krajine, pomagali jim pri ureditvi domov in okolice ter poskrbeli, da se ne bi počutili tako odrinjene.«

Brigada RKS Suha krajina 1977

LETOVANJA OTROK V FAZANU V LUCIJI PRI PORTOROŽU

Počitniški dom Fazan je Občina Novo mesto dala v upravljanje leta 1958 Okrajnemu Rdečemu križu Novo mesto. V njem je vsako leto v juliju in avgustu po 14 dni letovalo 80–100 otrok, ki so jih predlagale njihove šole. Prispevki za letovanje so bili določeni glede na socialno stanje družine otroka. V Fazanu so bile postavljene tudi počitniške prikolice, ki so jih pred tem uporabljali v brigadah Rdečega križa in po potresu v Posočju. V program letovanja so bili vključeni pedagoški vodja, ki je bil učitelj in oskrbnik doma, ter vzgojitelji iz vrst dijakov in študentov pedagoških in zdravstvenih usmeritev. Financirale so ga občine, iz katerih so prihajali otroci.

»Vsem otrokom, ki so prišli v kolonijo, so zaradi uši posipali in oprali glave. V skupini je bilo 10 otrok, ki so dvakrat dnevno hodili na plažo v Portorož. V počitniškem domu so kuhale kuharice iz posameznih dolenskih šol (te je bilo najtežje dobiti), pomagale pa so jim pomočnice in čistilke,« se spominja Jelka Može, takratna sekretarka, ki je dolga leta organizirala letovanja v Fazanu. Ker je bil počitniški dom dotrajan, brez funkcionalnega zemljišča, smo se začeli dogovarjati o obnovi, vendar je bila Občina Piran zainteresirana za odkup. Leta 2006 je bil počitniški dom Fazan prodan. Kupnina je po delitveni bilanci pripadala vsem dolenskim občinam, a so se župani na prošnjo OZRK Novo mesto odločili, da jo namenijo za humanitarni center Rdečega križa. Od leta 1999 letovanje organiziramo samo še v Mladinskem zdravilišču RKS Debeli rtič.

Izsek razgovora z Mimi Malenšek, semiško učiteljico in takratno upravnico počitniške kolonije Fazan, objavljen v Dolenjskem listu 26. julija 1962: *»Morda ne boste verjeli: v prvi skupini je bila med otroki tudi deklica, ki je prinesla s sabo v raztrgani, z vrvico povezani škatli majhen fantovski suknič; samo to, nič drugega, brez perila, brez kosa druge obleke ... Vmes so bili otroci, ki so vzeli na pot od doma do Portoroža samo nekaj kosov koruznega kruha ...«*

Letovanje v Luciji, julij 1962.

BEGUNCI IZ HRVAŠKE IN BOSNE IN HERCEGOVINE V NOVEM MESTU

Begunski val iz balkanskih vojn po razpadu Jugoslavije leta 1991 je Slovenijo zajel že kmalu po vojni v Sloveniji. Zaradi vojne na Hrvaškem je nov dom v Novem mestu našlo 2048 Hrvatov. Nastanjeni so bili v hotelu na Otočcu.

Veliko več beguncev je v Slovenijo prišlo iz BiH ob začetku bosanske morije spomladi 1992. Rdeči križ Slovenije je imel leta 1993 registriranih 1853 beguncev. Po ocenah jih je bilo še veliko neregistriranih, ti so živeli pri sorodnikih ali prijateljih. Med njimi so bili skoraj samo ženske in otroci ter starejši ljudje. Begunci iz Bosne in Hercegovine so ostali tu štiri leta, število pa je postopoma padalo, ker so odhajali v druge države, kjer so se lahko zaposlili.

V Novem mestu sta bila dva begunska centra, in sicer v Pionirjevih barakah v Bršljinu pod okriljem novomeškega območnega združenja in v Dijaškem domu na Šegovi ulici. Novomeški Rdeči križ je bil zadolžen predvsem za begunce, ki so se nastanili pri gostiteljskih družinah. Glavni problemi, ki so jih pestili, so bili slabo ekonomsko stanje, neustrezni bivalni pogoji in poslabšano zdravstveno stanje. Želeli so si ostati v Sloveniji, vendar niso imeli pravice do zaposlitve. Otroci so imeli organizirano osnovno šolo po bosanskem učnem programu v prostorih Dijaškega doma in Osnovne šole Šmihel, srednješolci pa so se vključili v redne srednje šole.

Na več načinov smo poizkušali pridobiti tuje donatorje in domače ljudi za humanitarno pomoč, ki smo jo razdeljevali beguncem. Mednarodna federacija Rdečega križa in Rdečega polmeseca je zagotavljala minimalno denarno nadomestilo za gostiteljske družine, ki smo ga razdeljevali na Rdečem križu. Posebej so bili ogroženi otroci, ki so ostali brez staršev oz. spremstva. Begunci so imeli pravico do zdravstvenega varstva samo v primeru nujne pomoči, večina pa jih je potrebovala tudi psihosocialno pomoč in podporo, za katero so hvaležni še danes.

Hilda Dugonjč Mijatović, akademska slikarka, ki se je pred vojno zatekla v Novo mesto, na srečanju s predsednikom Milanom Kučanom leta 1994 ob razstavi begunskih ustvarjanj na Debelem rtiču.

SKLAD ZA POMOČ LJUDEM V STISKI

Sklad za pomoč ljudem v stiski je bil ustanovljen 6. maja 1999 z namenom zbiranja sredstev delovnih organizacij, zavodov, obrtnikov, samostojnih podjetnikov in prostovoljnih prispevkov posameznikov za mesečno pomoč v prehrani družinam in osebam, ki z lastnimi prihodi ne morejo preživeti. Njegov pokrovitelj je od vsega začetka Krka, d. d., Novo mesto. Prva predsednica Sklada je bila Majda Krašovec, po štirih letih jo je nasledila Suzana Jarc, ki je pričela z akcijo štipendiranja dijakov, od nje pa je funkcijo prevzela Marta Medle, ki je bila gonilna sila Akcije za Jožico, za izboljšanje stanovanjskih razmer invalidki. Sedaj Skladu predseduje Ivanka Ravnikar Plut.

Sredstva, ki se zbirajo v Sklad, so namenjena predvsem finančni pomoči, kritju položnic za nujne življenjske stroške družinam in posameznikom, ki so socialno šibki. Od leta 2004 s pomočjo donatorjev razdeljujemo štipendije, pomagamo v elementarnih nesrečah in organiziramo tudi večje akcije zbiranja sredstev za različne potrebe ljudi v stiski.

Od leta 1999 pa do sedaj smo s pomočjo donacij v Sklad razdelili 43.162 prehranskih paketov, 1898 finančnih pomoči, pomagali 2143 otrokom pri nabavi šolskih potrebščin, razdelili 331 štipendij in organizirali 84 večjih akcij (obnova ali gradnja hiše, pomoč invalidom ...). Zbrali in razdelili smo 1.300.000 evrov. Prispevki donatorjev so strogo namenski.

Komisija Sklada je zadolžena za zbiranje sredstev, pridobivanje donatorjev in promocijo, komisija za delitev pomoči pa obravnava prošnje in določa višino pomoči.

SKLAD ZA POMOČ LJUDEM V STISKI

TRR: 0297 0025 9477 202, sklic: 00 903002

V KORK Šmarjeta so s pomočjo donatorjev zgradili novo hišo družini, ki ji je hiša pogorela v požaru.

ODPRTJE HUMANITARNEGA CENTRA RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO

Ob koncu Tedna Rdečega križa leta 2011 je Območno združenje Rdečega križa Novo mesto slovesno odprlo prostore humanitarne centra na Ulici Slavka Gruma 54a.

Dolga leta je Rdeči križ deloval v zelo slabih pogojih, brez primernih prostorov za skladiščenje humanitarne pomoči in izvajanje humanitarnih dejavnosti, ves čas pa smo bili na preži iskanja primernejših prostorov. V letu 2006 se je pokazala možnost odkupa prostorov Mercatorjeve trgovine, tako da smo se o tem začeli dogovarjati z občinami.

Leta 2008 je OZRK Novo mesto dobilo v uporabo spodnji del stavbe, takratno občinsko zaklonišče, za skladiščenje humanitarne pomoči. Še istega leta 15. septembra smo od Mercatorja odkupili zgornji del objekta s pomočjo sredstev občin od kupnine za počitniški dom Fazan, ki ga je Rdeči križ uporabljal več kot 50 let. Poleg poslovnih prostorov v izmeri 440 m² smo odkupili še zelenico in parkirišče ob stavbi.

Novi prostori združujejo vse naše dejavnosti na enem mestu. V humanitarnem centru je razdelilnica hrane za socialno ogrožene, javna kopalnica, garsonjera, predavalnici, sejna soba in pisarne, med katerimi je ena namenjena krajevnim organizacijam RK. V spodnjem delu stavbe, ki je v lasti Mestne občine Novo mesto, pa je skladišče humanitarne pomoči.

Za nakup in obnovo humanitarnega centra so prispevale vse dolenske občine, 28 gospodarskih družb, 12 posameznikov in 26 krajevnih organizacij RK. Največji donator v storitvah je bila Krka, d. d., ki nam je donirala projekt arhitekture in nadzora gradnje.

Trak odprtju so prerezali: predsednica OZRK Novo mesto Mojca Špec Potočar, predsednik RKS Franc Košir in župan MO Novo mesto Alojzij Muhič kot predstavnik vseh dolenskih občin.

KRAJEVNE ORGANIZACIJE RDEČEGA KRIŽA

Krajevne organizacije so bile ustanovljene po drugi svetovni vojni na teritoriju, ki ga je organizacijsko določala krovna organizacija Rdečega križa. Najprej so bile samostojne pravne osebe, zaradi racionalizacije pa so od leta 1994 združene v Območno združenje Rdečega križa Novo mesto, vendar ohranjajo finančno samostojnost v skladu s poslanstvom Rdečega križa. V nadaljevanju predstavljamo vseh 35 krajevnih organizacij, ki delujejo na območju osmih občin.

Ob nastajanju zbornika smo se srečali z dejstvom, da novomeški Rdeči križ nima veliko gradiva o krajevnih organizacijah, zato smo njihovo zgodovino popisali s pomočjo aktivistov prostovoljcev.¹ V pomoč nam je bil tudi bilten Z roko v roki, ki izhaja od leta 1996.

Enoten pristop delovanja v Rdečem križu določa naslednjih

7 temeljnih načel:

- + HUMANOST,
- + NEPRISTRANSKOST,
- + NEVTRALNOST,
- + NEODVISNOST,
- + PROSTOVOLJNOST,
- + ENOTNOST,
- + UNIVERZALNOST.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA

BELA CERKEV

KORK je bila v Beli Cerkvi ustanovljena med drugo svetovno vojno, točna letnica ni znana. Predsednica je bila Marjana Vidic, nasledila jo je Martina Hribar.

Vse od takrat je njihova osnovna naloga pomoč krajanom. KORK Bela Cerkev šteje 10 prostovoljk in prostovoljcev in 140 članov.

Vsako leto ob občinskem prazniku skupaj z Društvom upokojencev Bela Cerkev izvajajo preventivne zdravstvene meritve in izvedejo srečanje starejših. Dobro sodelujejo z Osnovno šolo Šmarjeta in Občino Šmarješke Toplice. Leta 2010 so skupaj s Prostovoljnimi gasilskim društvom Bela Cerkev in OZRK Novo mesto pomagali krajanom, ki so jih prizadele poplave.

Razveseljuje dejstvo, da je v okolju Bele Cerkve relativno malo socialno ogroženih družin, v zadnjem času pa je pomoči potrebnih kar nekaj priseljencev.

Predsednica KORK
Milena Činkole

KORK BELA CERKEV:

Bela Cerkev,
Družinska vas,
Dolenje Kronovo,
Draga,
Gradenje,
Sela,
Tomažja vas,
Vinji Vrh

¹ Pozivamo vas, da nas v primeru, ko gre za morebitno napačno informacijo ali dopolnitev, o tem obvestite.

BIRČNA VAS

Iz šolske kronike je razvidno, da so na Osnovni šoli Birčna vas delovali mladi člani RK, v katerega so bili včlanjeni skoraj vsi učenci. Eden prvih predsednikov je bil Pavel Moravec, dolgoletna predsednica pa Rozalija Rkman.

Že v povojnem času so na šoli organizirali izobraževalne tečaje Rdečega križa, ki so jih dekleta in mlade žene obiskovale ob nedeljah. Poučevali so jih takrat delujoči učitelji na šoli. Prvenstvena naloga je postala akcija zbiranja krvodajalcev ter občasni obiski in skromne obdaritve socialno ogroženih krajanov.

Danes KORK Birčna vas šteje 13 prostovoljk in 117 članov.

Poudarek dajejo predvsem na skrbi za starejše, posebej za tiste, ki živijo sami in so brez svojcev. Na tem področju so zelo dejavni in uspešni. Pred leti so pomagali s preselitvijo v dom starejših občanov starejši krajanki, ki ni imela doma ustreznih pogojev za življenje.

Rozalija Rkman je prejela nagrado Mestne občine Novo mesto za leto 2012.

**Predsednica KORK
Mira Rus**

KORK BIRČNA VAS:

Birčna vas,
Dolenje in
Gorenje
Lakovnice,
Gornje Mraševo,
Jama,
Petane,
Rajnovšče,
Rakovnik,
Stari Ljuben
(4, 9, 11),
Stranska vas,
Veliki in Mali
Podljuben,
Vrh pri Ljubnu

BRŠLJIN

KORK Bršljin letos praznuje 40 let delovanja, saj je bila ustanovljena leta 1978. Dosedanji predsednici sta bili Avbar Pavla (1978–1998) in Anica Pleško Retelj (1998–2015).

V bršljinški krajevni organizaciji so v preteklosti sodelovali z aktivni Rdečega križa v delovnih organizacijah, krepili povezanost s krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami ter se vključevali v delo na terenu v času vojne in v delo z begunci.

V KORK Bršljin deluje 19 prostovoljk in 646 članov. Pri svojem delu odkrivajo socialne stiske med krajanji v domačem okolju, bodisi med otroki, zaposlenimi ali starostniki, in jim nudijo pomoči.

Zelo dobre izkušnje imajo z izmenjavo primerov dobrih praks med sosednjimi KORK (Bučna vas in Prečna), želijo pa si boljše sodelovanje z lokalno skupnostjo, zlasti na projektih, ki se tičejo socialno šibke populacije. Veseli bi bili večjega odziva tamkajšnjega prebivalstva na dogodkih, ki jih organizira KORK. Sicer z veseljem izvajajo vse aktivnosti, ki jih nalaga krovna organizacija; le-te so številne in raznovrstne.

Poudarjajo dobro sodelovanje z mladimi člani RK iz Osnovne šole Bršljin.

**Predsednica KORK
Marta Gantar**

KORK BRŠLJIN:

Bršljin,
Cegelnica,
Cesta brigad,
Foersterjeva ulica,
Kettejev drevored
(19, 32, 33),
Klemenčičeva ulica,
Kočvarjeva ulica,
Kolodvorska ulica,
Lastovče,
Livada,
Ljubljanska cesta
(3, 5, 7, 9, 10, 11,
12, 13, 14, 15, 16,
18, 20, 22, 24, 26,
27, 28–44, 46–48,
50, 52, 54, 56),
Medičeva ulica,
Podbreznik (del),
Povhova ulica,
Straška cesta,
Ulica Danila
Bučarja,
Ulica stare pravde,
V Brezov log,
Vandotova ulica,
Vavpotičeva ulica,
Zwitrova ulica,
Žlebej

BRUSNICE

Rdeči križ v Velikih Brusnicah je začel s svojim delovanjem leta 1962. Prvi predsednik je bil Martin Rukše. Tudi njegova žena Elica Rukše je bila predana RK vse svoje življenje. Ena od pomembnih nalog KORK, ki so jih opravljali, je bila predvsem pomoč starejšim in socialno šibkim.

V Brusnicah deluje 15 prostovoljcev in 332 članov.

Zelo so se izkazali s pomočjo družini na Suhadolu pri dokončanju hiše, otroci so se tako lažje učili ter prišli do izobrazbe in boljšega življenja. Pomagali so tudi krajanki z multiplo sklerozo iz Brusnic pri nabavi in vgradnji dvigala.

**Predsednica KORK
Zdenka Mrak**

KORK BRUSNICE:

Brezje,
Dolenji Suhadol,
Gorenji Suhadol,
Gumberk,
Križe (219, 231,
233, 237, 239),
Leskovec,
Male Brusnice,
Ratež,
Sela pri Ratežu,
Velike Brusnice

BUČKA

KORK Bučka je bila ustanovljena že leta 1946. Njen prvi predsednik je bil Ladislav Hočevar (1946–1974), sledila sta mu Rudolf Posedel (1975–1987) ter Vinko Tomažin (1988–1999); v času predsedovanja slednjega je bila ustanovljena občina Škocjan (1994). Zatem so ji predsedovali: Silva Marjetič (2000–2009), Ljubica Hočevar (2009–2013) in Mojca Kranjc (2014–2016).

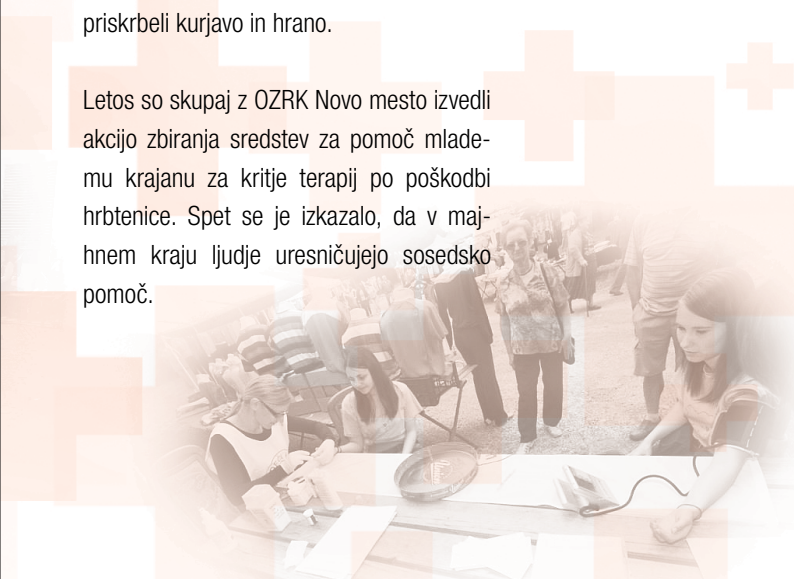
V KORK je vključeno 19 prostovoljcev. Vsa leta delovanja so skrbeli za zbiranje hrane in oblačil ter nudili pomoč po požarih in socialno ogroženim družinam. Pred leti so se zavzeli, da je njihova krajanka dobila novi dom. Poskrbeli so tudi za osamljene starejše občane, ki so jih vozili k zdravniku ter priskrbeli kurjavo in hrano.

Letos so skupaj z OZRK Novo mesto izvedli akcijo zbiranja sredstev za pomoč mlademu krajanu za kritje terapij po poškodbi hrbtenice. Spet se je izkazalo, da v majhnem kraju ljudje uresničujejo sosedsko pomoč.

**Predsednik KORK
Jože Mlakar**

KORK BUČKA:

Bučka,
Dolenje Radulje,
Dule,
Gorenje Radulje,
Jarčji Vrh,
Jerman Vrh,
Močvirje,
Štrit,
Zaboršt

BUČNA VAS

KORK Bučna vas je bila ustanovljena leta 1971, prvi predsednik je bil Alojz Krnc.

Ves čas delovanja spremljajo življenje in potrebe krajanov, posebno starejših ter socialno ogroženih družin. Pri svojem prostovoljnem delu opažajo težko življenje nekaterih med njimi, ki sami ne prosijo za pomoč.

KORK šteje 16 prostovoljcev in 113 članov.

Krajevna skupnost Bučna vas je zelo razvejana na podeželju, sestavlja jo tudi KS Karteljevo, zato so potrebe med ljudmi raznolike. Ponosni so na vsakoletna srečanja za starejše in skrb za socialno ogrožene, ki jih oskrbujejo s prehranskimi paketi.

Predsednica KORK
Marija Pugelj

KORK BUČNA VAS:

Brezje,
Brinje,
Daljni Vrh,
Dolenje Kamence,
Dolenje Kamenje,
Dolenje Karteljevo,
Gorenje Kamence,
Gorenje Kamenje,
Gorenje Karteljevo,
Hudo,
Ljubljanska cesta
(49, 51, 55, 57–78,
80, 82, 84, 86,
88, 89–98, 101,
102, 104, 106,
108, 110, 111,
112, 113–120),
Markljeva ulica,
Mirnopeška cesta,
Muhaber,
Potočna vas,
Tržiška ulica,
Turkova ulica,
Velika Bučna vas,
Vodnikova ulica,
Zobčeva ulica,
Župnca

CENTER

Prvi predsednik KORK Center je bil Niko Padevski, nasledila ga je Karlina Madronič, zatem njo Stanka Podobnik.

Trenutno v KORK deluje 5 prostovoljcev in imajo 140 članov. Glavna dejavnost je obiskovanje in nudenje pomoči starejšim krajanom, ki jih je v centru mesta veliko.

Vsako leto pripravijo srečanje starejših občanov, ki ga organizirajo skupaj s KORK Mestne njeve. Dobro sodelujejo s Krajevno skupnostjo Center ter Osnovno šolo Center, katere mladi člani jim pomagajo pri humanitarnih akcijah Košarica RK, Drobtinica in Dan za spremembe, kamor vključujejo tudi nadarjene učence.

Predsednica KORK
Majda Simčič

KORK CENTER:

Breg,
Cvelbarjeva ulica,
Čitalniška ulica,
Dalmatinova ulica,
Defranceschijeva ulica,
Detelova ulica,
Dilančeva ulica,
Florjanov trg,
Frančiškanski trg,
Germova ulica,
Glavni trg,
Hladnikova ulica,
Jenkova ulica,
Jerebova ulica,
K sodišču,
Kapiteljska ulica,
Kastelčeva ulica,
Kosova ulica,
Kratka ulica,
Linhartova ulica,
Ljubljanska cesta
s hišno št. 1,
Mej vrti,
Muzejska ulica,
Na Loko, Na žago,
Novi trg, Prešernov
trg, Pugljeva ulica,
Rozmanova ulica,
Seidlova cesta
(4, 6, 8, 10, 12, 14)
Sokolska ulica,
Streliška ulica,
Strma pot, Stro-
jarska pot, Šolska
ulica, Trubarjeva
ulica, Ulica talcev,
Vrhovčeva ulica,
Župančičevo
sprehajališče

DOLENJSKE TOPLICE

Do leta 1993, preden sta se združili v KORK Dolenjske Toplice, sta delovali KORK Podturn s predsednico Radojko Klobčar in KORK Dolenjske Toplice s predsednico Rezko Virant. Zbirali so oblačila in pohištvo ter jih razdeljevali po terenu, pomagali občanom ob naravnih nesrečah in skrbeli, da so se bolni in socialno ogroženi učenci udeležili letovanj.

V KORK deluje 25 prostovoljcev ter 2 častni članici, imajo pa 999 članov.

Posebno so ponosni na akcije zbiranja pomoči, v katerih so sodelovali vsi krajanj, in sicer: za nakup mamografa (2009), ob poplavih za Rekovec v Srbiji (2014), za obnovo hiše družini iz Dolenjskih Toplic po požaru (2015), za obnovo hiše družini iz Bušince po ujmi (2016) ter za prenovo hiše družini s posebnimi potrebami iz Podhoste (2018).

KORK Dolenjske Toplice je prejemnica priznanja grb Občine Dolenjske Toplice (2008). Dobro sodeluje z občino, osnovno šolo, Termami Krka in posameznimi obrtniki. Dolgoletna in še aktualna predsednica KORK Dolenjske Toplice Ivana Pelko je leta 2012 prejela zahvalno listino za dobroto, plemenitost in človekoljubna dejanja v sklopu akcije Ljudje odprtih rok revije Naša žena.

**Predsednica KORK
Ivana Pelko**

KORK DOLENJSKE TOPLICE:

Bušinec,
Cerovec,
Dobindol,
Dolenje Gradišče,
Dolenje Polje,
Dolenje Sušice,
Dolenjske Toplice,
Drenje,
Gabrje,
Gorenje Gradišče,
Gorenje Polje,
Gorenje Sušice,
Kočevske Poljane,
Loška vas,
Mali Rigelj,
Meniška vas,
Nova Gora,
Občice,
Obrh,
Podhosta,
Podstenice,
Podturn,
Sela,
Selišče,
Soteska,
Stare Žage,
Suhor,
Veliki Rigelj,
Verdun

DOLŽ

Prva predsednica KORK Dolž je bila Marija Sašek. V prvih letih delovanja je krajevna organizacija izvedla »asanacijo« dveh vaških vodnjakov za preskrbo z vodo. KORK šteje 8 prostovoljcev in 69 članov.

Obiskujejo starejše, bolne, invalide in socialno ogrožene družine ter jim nudijo pomoč. Včasih jih obiščejo s paketi, ki jih nabavijo s sredstvi KORK.

Pri delu KORK gre izpostaviti medgeneracijsko sodelovanje s šolo, učiteljicami in učenci, ki radi nastopajo na srečanju starejših krajanov in naredijo novoletne čestitke za novoletno obdaritev. Prostovoljci predstavijo učencem tudi naloge in delovanje Rdečega križa.

KORK dobro sodeluje s krajevno skupnostjo in gasilskim društvom.

**Predsednica KORK
Slavica Gal**

KORK DOLŽ:

Dolž,
Iglenik,
Sela pri
Zajčjem Vrhu,
Vrhe,
Zajčji Vrh
pri Stopičah

DRSKA

Prvi predsednik KORK Drska je bil Ivan Mrzlikar (1978–1979), zatem Anica Bukovec (1979–2000) in Otilija Badovinac (2000–2005).

V 40 letih delovanja se je program dejavnosti KORK povečeval, nekatere dejavnosti so postale tradicionalne; postaja RK je delovala 22 let. S svojim delom so prepoznavni in uspešni, saj prispevajo k izboljšanju kvalitete življenja ljudi v stiski. Srečanja starejših pa so edina priložnost za množično druženje krajanov.

Kar 29 prostovoljcev in 1082 članov je vključenih v KORK. Vsako leto v Tednu Rdečega križa obišejo bolne in invalide in jih skromno obdarijo, zadnja leta tudi vse v domovih starejših občanov v različnih krajih.

KORK Drska je največja v OZRK Novo mesto, zato organizirajo delo tako, da ima vsaka članica ožjega odbora svojo zadolžitev.

Dolgoletna predsednica Anica Bukovec je bila prejemnica nagrad Mestne občine Novo mesto za leto 2002 akcije Ljudje odprti rok, revije Naša žena, za dobroto, plemenitost in človekoljubno delo za leto 2006.

**Predsednica KORK
Sonja Hajnšek**

KORK DRSKA:

Brod,
Cesarjeva ulica,
Drska,
Irča vas,
Kandijska cesta
(2–4, 6, 8, 10),
Lebanova ulica,
Pavčkova ulica,
Srebrniče,
Šalijeva ulica,
Šegova ulica,
Šmihelska cesta,
Topliška cesta,
Ulica Mirana Jarca,
Ulica Slavka Gruma,
Volčičeva ulica,
Westrova ulica

DVOR

Na Dvoru so KORK ustanovili okrog leta 1950. Prvi predsednik je bil Mirko Repar, nasledila ga je Slavka Andrejčič (1959–2003).

Med pomembne naloge, ki so jih opravljali, spada delitev paketov mednarodne pomoči (UNRRA) ter organizacija in izvedba tečajev za prvo pomoč poškodovanim in obolelim.

V KORK 16 prostovoljcev opravlja svoje poslanstvo, med katerega spada tudi obiskovanje starejših ljudi ob njihovih jubilejih in organizacija srečanja starejših krajanov. Imajo 481 članov.

Prav tako so v priskočili na pomoč prizadetim v nesrečah v domačem kraju in drugod ter zbirali prispevke za otroke za šolo v naravi ali letovanje.

**Predsednica KORK
Marija Legan**

KORK DVOR:

Dolnji Kot,
Dvor,
Gornji Kot,
Jama,
Lašče,
Mačkovec,
Podgozd,
Sadinja vas,
Stavča vas,
Trebča vas,
Vinkov Vrh

GABRJE

KORK so v Gabrju ustanovili že leta 1962. Prvi predsednik je bil Franc Luzar, za njim pa Jože Korasa, Jože Franko, Anica Korasa in Ana Rukše.

V KORK 10 prostovoljcev nudi pomoč starejšim osebam in družinam s šoloobveznimi otroki. Imajo 128 članov.

Organizirajo srečanja starejših krajanov, skrbijo za razdeljevanje prehranskih paketov, pomagajo pri plačevanju položnic socialno ogroženim posameznikom in družinam, obiskujejo starejše in bolne krajanke.

Izpeljali so tudi veliko akcijo za izboljšanje stanovanjskih razmer in pomoč invalidni krajanki Jožici, katero je spodbudila Anica Korasa leta 2005, zaključila pa se je leta 2006.

Anica Korasa je leta 2017 prejela grb Mestne občine Novo mesto za leto 2016.

**Predsednik KORK
Peter Moravec**

KORK GABRJE:

Gabrje,
Gabrška gora,
Gomile,
Jugorje,
K studencu,
Kandija,
Kavce,
Kavce,
Loka,
Portoroška ulica,
Ruparjev dol,
Šmiškovci,
Šumeči potok,
Trdinova pot,
Vedman

GOTNA VAS

KORK Gotna vas deluje od leta 1979. Prva predsednica je bila Terezija Brudar, za njo pa Malči Božič, Malči Lukšič in Jožefa Štukelj.

V letih delovanja so obiskovali socialno ogrožene osebe in jim nudili pomoč.

KORK šteje 6 prostovoljcev in 327 članov.

Med ostale akcije, v katerih sodelujejo, spadajo tudi akcija Košarica RK, preventivne zdravstvene meritve ter srečanje starejših krajanov. Na pobudo sokrajanov so se pred leti pokazali izjemno sočutje in uspešno zbrali sredstva za skuter za invalidnega krajana.

**Predsednica KORK
Marija Legan**

KORK GOTNA VAS:

Belokranjska cesta,
Gotna vas,
Jedinščica,
Ob potoku,
Ulica Ivana Roba,
Ulica Pie in Pina
Mlakarja

HINJE

Prva predsednica KORK je bila Cilka Škufca, za njo so sledili: Tone Škufca, Marija Pečjak in Francka Pečjak.

Trenutno KORK ne deluje, obvezne naloge pa prevzemajo mladi člani Osnovne šole Prevole pod vodstvom mentorice Irene Blatnik.

V letih delovanja so najprej delili prehranske pakete, kasneje so začeli z organiziranjem srečanj starejših krajanov, ki radi vidijo, da jih prostovoljci obiščejo tudi na domu.

V KORK so pomagali pri obnovi hiše, ki jo je prizadel požar. Družini z dvema otrokoma s posebnimi potrebami so uredili kopalnico in jim tako izboljšali stanovanjske razmere. V Hinjah in okoliških vasi je veliko starejših krajanov, zato je bil tam v sodelovanju s tamkajšnjo osnovno šolo večkrat organiziran tabor mladih RK Moč humanosti.

KORK HINJE:

Hinje,
Hrib,
Klopce,
Lazina,
Lopata,
Pleš,
Prevole,
Prevole,
Ratje,
Sela pri Hinjah,
Sela,
Smuka,
Veliko Lipje,
Veliko Lipje,
Visejec,
Vrh,
Žvirče

KANDIJA – GRM

KORK Kandija – Grm je bila ustanovljena leta 1977. Njena prva predsednica je bila Ana Ivanovna Avguštin, nasledili sta jo Marija Košir in Marija Rus.

Njihova primarna dejavnost je že od samih začetkov nudenje pomoči socialno ogroženim družinam in posameznikom.

KORK ima 20 prostovoljcev in 388 članov.

V KORK Kandija – Grm so zelo ponosni na pomoč pri reševanju socialnih stisk ljudi, med njimi tudi tujcev. Ravna tako se utečeno delovanje postaje RK že vrsto let popestrijo s čajankami in prijetnim druženjem krajanov.

**Predsednik KORK
Gorazd Mali**

KORK KANDIJA – GRM:

Adamičeva ulica,
Belokranjska
cesta 4,
Gubčeva ulica,
Kandijska ulica
(5, 7, 9, 11, 12,
13, 14, 16, 18,
20, 22, 24, 26,
28, 30, 32, 34,
36, 38, 40, 42,
44, 46, 48, 50,
52, 54, 56, 58,
60),
Mušičeva ulica,
Nad mlini,
Paderšičeva ulica,
Resslova ulica,
Skalickega ulica,
Smrečnikova ulica,
Školova ulica,
Trdinova ulica,
Valantičevo

Srečanje starejših z nastopajočimi učenci leta 2017 v Osnovni šoli Prevole

LOČNA – MAČKOVEC

KORK je bila ustanovljena leta 1978. Prva predsednica je bila Ivanka Mole, zatem so sledile Lili Čuček, Dragica Nenadič, Jelka Brgan in Zofija Lužar.

Med pomembne naloge KORK spadajo socialnozdravstveni program, kolonije otrok, izobraževanje iz širjenja znanja o zgodovini in pomenu RK.

KORK šteje 15 prostovoljcev in 257 članov.

Prostovoljke izkazujejo pripadnost KORK s predanim humanitarnim delom, s katerim so zelo zadovoljni tako starejši krajani, za katere so organizirali tudi 30 izletov, kot tudi invalidi, ko jih obišejo na domu.

Leta 1980 jim je njihova krajevna skupnost, s katero dobro sodelujejo, v okviru doma krajanov odstopila prostor za delovanje.

**Predsednica KORK
Dragica Nenadič**

KORK LOČNA – MAČKOVEC:

Gregoričeva ulica,
Ločna,
Mačkovec,
Mlinarska pot,
Pod Trško goro
(16, 18, 20, 22,
24, 26, 28–52,
54, 56, 58, 60,
62, 64, 66, 68,
70, 74, 76),
Seidlova cesta,
Stražna,
Šmarješka cesta

MAJDE ŠILC

KORK Majde Šilc je bila ustanovljena leta 1978. Prva predsednica je bila Milica Šali, nasledila pa jo je Avgušтина Lah.

KORK ima 552 članov ter 22 prostovoljcev, ki se med drugim trudijo, da pritegnejo tudi donatorje za kritje stroškov letovanja otrok na Debelem rtiču.

Pri humanitarnem delu jih ves čas podpira krajevna skupnost ter jim zagotavlja prostore za sestanke in izvajanje preventivnih zdravstvenih programov.

Bivša predsednica Avgušтина Lah je prejela nagrado Mestne občine Novo mesto za leto 2012. Posebej je bila aktivna z mladimi člani RK in širila znanje o načelih in zgodovini RK med prostovoljce.

**Predsednica KORK
Fani Vovk**

KORK MAJDE ŠILC:

Jurčičeva ulica,
Jakčeva ulica,
Kandijska cesta
(15, 17, 19, 21,
23, 23a, 23b,
25, 27, 29, 31,
33, 35, 37, 39,
41, 43, 45, 47,
49, 51, 53, 55,
57, 59, 61),
Levstikova ulica,
Maistrova ulica,
Ragovo,
Ragovska ulica,
Slančeva ulica,
Stritarjeva ulica,
Ulica Ilke
Vaštetove,
Ulica Marjana
Kozine,
Ulica Milana
Majcna,
V Ragov log,
Tavčarjeva ulica

MALI SLATNIK

Leta 1969 je novoustanovljeni KORK Mali Slatnik kot njegova prva predsednica prevzela Justina Andolšek, sledile so ji Martina Mikec, Jožica Dragan, Slavka Barbo (1988–2003), Marija Dragan, Ljudmila Bajec in Jožica Mohar.

Naloge, ki jih opravljajo v KORK, so pomoč ljudem v stiski, skrb za starejše, obiski in obdaritve starejših.

KORK šteje 23 prostovoljcev, ki opravljajo različne aktivnosti, ter 467 članov. Skrbijo za organizacijo zdravstvenih predavanj in preventivnih zdravstvenih meritev, srečanja starejših krajanov in invalidov, izvajajo obiske in obdaritve starejših in jubilarantov ter nudijo pomoč ljudem v socialnih stiskah. Dobro sodelujejo s podružnično osnovno šolo, kjer jim omogočajo različne dejavnosti, in s krajevno skupnostjo, da so le-te še bolj pestre.

S skupnimi močmi Ljudmile Bajec in sokrajanov so poskrbeli za obnovo hiše krajanke v Križah, s katero so ji omogočili tudi večjo vključenost v socialno okolje.

**Predsednica KORK
Alenka Papež**

KORK MALI SLATNIK:

Cerovci,
Križe,
Krka,
Mala Cikava,
Mali Slatnik,
Petelinjek,
Podbevškova ulica,
Potov Vrh,
Savinškova ulica,
Smolenja vas,
Šentjernejska cesta
(liha števila 41–53),
Velika Cikava,
Veliki Slatnik

MESTNE NJIVE

Ustanovitev KORK Mestne njive je bila leta 1978, njene predsednice pa: Angela Tešar (1979–1981), Marjana Božič (1981–1983), Jožica Kristan (1983–2002), Dragica Gutman (2002–2010) in Marija Pečnik (2011–2018).

V začetku delovanja so prostovoljke za 8. marec obiskovale starejše žene in jih skromno obdarile. Skrbele so tudi za to, da bi v krajevni skupnosti živeli v čistem okolju skozi celo leto.

KORK šteje 5 prostovoljcev.

V zadnjih letih organizirajo srečanja starejših skupaj s KORK Center, kar se je izkazalo za dobro prakso. Z mladimi člani RK promovirajo akcijo Košarica RK pred trgovinami, s katero spodbujajo krajanke k darovanju hrane.

Redno izvajajo obiskovanje socialno ogroženih družin, v zadnjih letih pa pomagajo tudi priseljencem, ki živijo na njihovem območju.

KORK MESTNE NJIVE:

Cankarjeva ulica,
Kettejev drevored
(1–7, 9, 12, 14),
Koštialova ulica,
Lamutova ulica,
Ljubljanska cesta
(4, 6, 8),
Mestne njive,
Prisojna pot,
Seidlova cesta
(1, 3, 5, 7, 9, 11,
13, 15, 17, 19,
21, 23, 25, 27)

Srečanje starejših KORK Mestne njive v OŠ Center

MIRNA PEČ

V Mirni Peči vodijo blagajniško knjigo KORK od leta 1959 dalje. Po razpoložljivem arhivu je bil prvi predsednik Jože Čanželj, za njim pa še Marija Povše, Mojca Lužar, Ana Pungercar in Sonja Šušteršič.

V vseh teh letih delovanja so bile njihove naloge oskrba socialno šibkih družin in posameznikov s prehranskimi paketi, letovanje otrok in novoletna obdaritev starejših. Izvajajo še preventivni zdravstveni program, večkrat letno pa organizirajo predavanje in preventivne zdravstvene meritve tudi po naseljih.

KORK Mirna Peč je zelo številčna, saj šteje 30 prostovoljcev in 499 članov. Imajo tudi komisijo za socialne pomoči, ki jo sestavlja predsednica KORK, predstavnica občine in aktivistka iz naselja prejemnika pomoči, ki se redno sestaja in dodeljuje pomoč socialno šibkim družinam in posameznikom.

Dolgoletna predsednica Slavka Derganc je prejela plaketo Občine Mirna Peč leta 2016.

**Predsednica KORK
Slavka Derganc**

KORK MIRNA PEČ:

Biška vas,
Borovje,
Brezence,
Čemše,
Češence,
Dolenja vas,
Dolenji Globodol,
Dolenji Podboršt,
Globočdol,
Golobinjek,
Gorenji Globodol,
Gorenji Podboršt,
Goriška vas,
Grčvrh,
Hmeljčič,
Hrastje,
Industrijska cesta,
Ivanja vas,
Jablan,
Jelše,
Jordankal,
Malenska vas,
Mali Kal,
Mali Vrh,
Marof,
Mirna Peč,
Na hrib,
Orkljevec,
Poljane, Postaja,
Prisojna pot,
Rogovila,
Rožna ulica,
Selo pri Zagorici,
Srednji Globodol,
Šentjurij,
Šranga, Trg,
Veliki Kal,
Vihre, Vrhovo,
Vrhpeč

OREHOVICA

Prva predsednica KORK Orehovica je bila Vera Pavlič, sledili so ji Jože Zagorc, Stan-ka Kastelic, Nataša Novak, Petra Zagorc in Vida Judež.

KORK šteje 8 prostovoljk.

Področja, ki jih pokrivajo, so predvsem skrb za starejše, organizacija srečanj in novoletna obdaritev starejših krajanov. Starejši so hvaležni, da se jih prostovoljke spomnijo, in radi pridejo, ko jih povabijo. Nudijo tudi pomoč socialno šibkim družinam in posameznikom, pomagajo jim s prehranskimi paketi in higienskimi pripomočki ter s plačevanjem položnic.

**Predsednica KORK
Nataša Novak**

KORK OREHOVICA:

Cerov Log,
Dolenje
Mokro Polje,
Gorenja
Stara vas,
Gorenje
Mokro Polje,
Hrastje,
Loka,
Orehovica,
Polhovica,
Prapreče,
Pristava,
Tolsti Vrh,
Zapuže,
Žerjavin

OTOČEC

KORK Otočec je bila ustanovljena leta 1953. Njen prvi predsednik je bil Janez Žan Jevnikar, v naslednjih letih pa so ga nasledili: Zalka Luzar Kos, Bojan Florjančič, Špela Tominšek, Olga Kralj in Bojan Florjančič.

Med naloge, ki so jih opravljali v preteklosti, sodi še to, da so takrat socialno ogroženim posredovali pri odpisu davkov. Marsikdo se spomni belih »kanglic« z znakom Rdečega križa, ko so osnovnošolci v Tednu Rdečega križa zbirali prostovoljne prispevke na bencinski črpalki ob avtocesti. Tudi v tistih časih so prostovoljci morali sami zaznati stisko ljudi in jim pomagati, ker sami niso prosili zanj.

KORK šteje 15 prostovoljcev in 278 članov.

Ponosni so, da pomagajo socialno ogroženim družinam. Kljub temu da v okolju marsikdo ne vidi pomena te organizacije, še vedno redno pobirajo članarino. Pomagali so tudi pri izgradnji nove hiše družini, ki jim jo je odnesel plaz.

**Predsednica KORK
Alijana Guculovič**

KORK OTOČEC:

Črešnjice,
Dobovo,
Dolenja vas,
Dolenje Gričevje,
Golušnik,
Gorenje Gričevje,
Gorenje Kronovo,
Gričevje,
Herinja vas,
Jelše pri Otočcu,
Koti,
Lešnica,
Lutrško selo,
Nad Krko,
Otočec,
Paha,
Sela pri Štravberku,
Sevno,
Srednje Gričevje,
Šempeter,
Štravberk,
Trška Gora,
Vrh pri Pahi,
Zagrad pri Otočcu,
Ždinja vas,
Žihovo selo

PODGRAD

KORK Podgrad je bila ustanovljena leta 1959. Prvi predsednik je bil Alojz Luzar, za njim pa so sledili Marija Turk, Ivanka Turk in Barbara Turk.

V desetletjih delovanja so med drugim preko šole organizirali pomoč mlajših starejšim, in sicer pri nošenja drv, vode ipd.

KORK šteje 8 prostovoljcev in 170 članov.

Ponosni so na uspešno akcijo zbiranja sredstev za obnovo hiše samohranilki s štirimi otroki na Velikem Cerovcu, ki je z njihovo pomočjo dobila topel dom, otroci pa primerne pogoje za lepše življenje.

Še vedno obiskujejo starejše krajanke bodisi na domu ali v domovih starejših ob njihovih jubilejih, le-ti jih vedno lepo sprejmejo. Ob delu na terenu zaznavajo predvsem to, da si starejši želijo obiskov in pogovorov.

**Predsednica KORK
Slavka Turk**

KORK PODGRAD:

Jurna vas,
Konec,
Koroška vas,
Laze (17, 21, 25),
Mali Cerovec,
Mihovec,
Podgrad,
Pristava,
Veliki Cerovec,
Vinja vas

PREČNA

Prvi zaznamki o KORK Prečna, ki jih najdemo v njihovem arhivu, segajo v leto 1974. Predsednica je bila Uršula Pečarič, sledijo pa ji Jože Šulc, Ivanka Kristan in Anica Krapež.

KORK šteje 254 članov in 8 prostovoljk, ki skrbijo za pomoč ostarelim, bolnim in otrokom ter organizirajo srečanja in izlete za starejše krajanje. V preteklosti so razdeljevali živila in oblačila iz mednarodne pomoči.

Preventivne zdravstvene meritve izvajajo štirikrat letno. Organizirajo srečanje s starejšimi na njihovem domu in v domu za ostarele, česar se ljudje najbolj razveselijo. Nove mlade krvodajalce se trudijo pridobivati s povabilom na družabno srečanje.

Pri delu poskušajo prenašati humanitarne vrednote na mlajše z vključevanjem osnovnošolcev in dijakov v svoje aktivnosti.

**Predsednica KORK
Marjana
Meznarčič**

KORK PREČNA:

Češča vas,
Groblje,
Kuzarjev Kal,
Podbreznik (del),
Prečna,
Suhor

REGRČA VAS

KORK Regrča vas je bila ustanovljena leta 1978. Prva predsednica je bila Štefka Čečelič, sledila pa ji je Milka Jakše.

Dokler niso zgradili doma krajanov, so imeli srečanja starejših krajanov v Domu starejših občanov Novo mesto ali Osnovni šoli Šmihel. Za novoletno obdaritev so starejšim včasih razdeljevali pakete z osnovnimi živili, večkrat pa je prispevalo kakšen proizvod tudi podjetje Krka.

V KORK je vključenih 10 prostovoljcev in 248 članov. Ponosni so na postajo RK, kjer redno izvajajo preventivne zdravstvene meritve, obiskujejo svoje občane v domovih starejših, organizirajo srečanja z njimi in jih za novo leto obdarijo.

Pridružijo se vsem akcijam, ki jih organizira območno združenje, in jih podprejo s svojimi sredstvi.

**Predsednica KORK
Ljudmila
Zupančič**

KORK REGRČA VAS:

Finžgarjeva ulica,
K Roku,
Ob Težki vodi
(18–92),
Regrča vas,
Vidmarjeva ulica

STOPIČE

Zametek KORK Stopiče je nastal okrog leta 1950. Marta Štangelj, kot prva predsednica RK, je zbrala prostovoljke za razdeljevanje humanitarne pomoči na območju Stopič in okoliških vasi. Njeni nasledniki so bili: Tončka Brudar, Ivan Kafoj, Sonja Brulc, Dunja Obrč (1978–2005) in Jelka Močnik (2005–2006).

Organizirali so tečaje prve pomoči za mlade takoj po končani osnovni šoli, izvajali 20- in 80-urne tečaje prve pomoči ter sodelovali na pripravah in preverjanjih usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite.

KORK šteje 613 članov in 24 prostovoljk, katerih naloge so skrb za delovanje postaje RK, obiskovanje in pomoč starejšim, bolnim in invalidnim ter socialno ogroženim krajanom in družinam na njihovem območju, organizacija srečanj starejših in sodelovanje v humanitarnih akcijah pod okriljem OZRK Novo mesto.

Dobro sodelujejo z vsemi društvi v krajevni skupnosti in Osnovno šolo Stopiče, ki vsa leta vzgaja bodoče prostovoljce RK.

**Predsednica KORK
Slavka Prosenik**

KORK STOPIČE:

Brezovica,
Črmošnjice pri
Stopičah,
Dolnja Težka Voda,
Gornja Težka Voda,
Hrib pri Orehku,
Hrušica,
Mali Orehek,
Pangrč Grm,
Plemberk,
Stopiče,
Šentjošt,
Veliki Orehek,
Verdun

STRAŽA

KORK Straža je bila ustanovljena pred približno 60 leti. Prva predsednica je bila Silva Lemovec (1958–1996), za njo pa Marija Zupančič (1996–2012).

Krvodajalstvo ima dolgo tradicijo v teh krajih; včasih je bila močna lesna industrija in veliko delavcev je bilo krvodajalcev.

KORK šteje 28 prostovoljcev in 741 članov.

Nudijo pomoč starejšim in osamljenim, ki jim včasih priskrbijo tudi kakšen prevoz. Ponosni so na akcijo Drobotnica in piknik, ki ga vsako leto organizirajo za svoje krvodajalce.

Izpostaviti velja še pomoč pri izvedbi akcije zbiranja sredstev za nabavo AED za Osnovno šolo Vavta vas.

Marija Zupančič je leta 2016 prejela priznanje Alojzija Pirca za dosežke na področju humanitarnega dela, ki ga podeljuje Občina Straža.

**Predsednica KORK
Andreja Radešček**

KORK STRAŽA:

Dolenja Straža,
Dolenje Mraševo,
Drganja sela,
Gorenja Straža,
Hruševce,
Jurka vas,
Loke,
Mraševo,
Podgora,
Potok,
Prapreče,
Resa,
Rumanja vas,
Sela,
Straža,
Vavta vas,
Zalog

ŠENTJERNEJ

Natančne letnice ustanovitve KORK Šentjernej nismo našli, vemo pa, da je bila nekje v letih 1960–1970. Prva predsednica je bila Karlina Bregar, sledili so ji Slavica Košak, Jožica Hudoklin in Minka Cvelbar.

Njihove naloge so obsegale spodbujanje krvodajalstva in obiske starejših ob novem letu.

KORK šteje 497 članov in 20 prostovoljcev. Izvedli so več uspešnih akcij za pomoč posameznim družinam: dvema družinama so pomagali pri prekrivanju strehe; pri eni družini so uredili dve otroški sobi; družini z invalidnim otrokom so pomagali pri nabavi in vgradnji dvigala; za invalidnega otroka so pomagali pri nakupu pripomočka za umivanje.

Pomagali so tudi s plačevanjem prispevkov za letovanje otrok, šolskih potrebščin in položnic za osnovne življenjske stroške. Vključili so se v razdeljevanje pomoči za najnujnejšo odpravo posledic pri poplavih na njihovem območju.

Odkar so pred desetimi leti pridobili prostore za KORK, imajo postajo RK, ki redno mesečno sprejema ljudi na preventivne zdravstvene meritve in posvet o zdravju.

**Predsednica KORK
Milena Drnovšek**

KORK ŠENTJERNEJ:

Apnenik,
Breška vas,
Brezje, Čadraže,
Cesta oktobrskih
žrtev, Čisti Breg,
Dobravica,
Dolenja Brezovica,
Dolenja Stara vas,
Dolenje Gradišče,
Dolenje Vrhpolje,
Dolenji Maharovec,
Drama, Drča,
Gorenja Brezovica,
Gorenja Gomila,
Gorenje Gradišče,
Gorenje Vrhpolje,
Gorenji Maharovec,
Groblje pri Prekopi,
Gruča, Hrvaški
Brod, Imenje,
Javorovica,
Ledeča vas,
Mali Ban, Mihovica,
Mihovo, Mršeča
vas, Na žago,
Na gmajno,
Ostrog, Pristavica,
Rakovnik, Razdrto,
Roje, Sela, Šentja-
kob, Šentjernej,
Šmalčja vas,
Šmarje, Staro
sejmišče, Volčkova
vas, Vratno,
Vrbovce, Vrh,
Veliki Ban,
Zameško,
Žvabovo

ŠKOCJAN

Prva predsednica KORK Škocjan je bila Slavka Janežič, sledili pa so ji: Jožica Čelešnik, Jože Perše, Joža Luzar, Tončka Povše, Martina Božič, Tanja Hočevnar (1994–2000) in Anita Vidmar (2000–2001).

KORK se vključuje v vse pomembnejše aktivnosti, vezane na prostovoljstvo in pomoč socialno ogroženim posameznikom in skupinam. Vrsto let aktivno sodelujejo pri delu s starejšimi in socialno ogroženimi mlajšimi.

Imajo 24 prostovoljcev in 274 članov. Aktivno se vključujejo v prireditve ob občinskem prazniku Modrost in izkušnje ter organizirajo srečanje starejših občanov. Pomagajo v namenskih zbiralnih akcijah in pri reševanju socialnih stisk sovaščanov.

Organizirali so zbiranje sredstev za prekritje strehe družini iz Stopnega, ki jih je doletel požar. Za fanta, ki se je poškodoval v prometni nesreči, so zbrali sredstva za plačilo zdravstvenih terapij.

Dobro sodelujejo z Občino Škocjan, Osnovno šolo Frana Metelka Škocjan in drugimi društvi v občini, še posebej z domačim društvom upokojencev.

**Predsednica KORK
Gabrijela Kovač**

KORK ŠKOCJAN:

Čučja Mlaka,
Dobrava,
Dobruška vas,
Dolenje Dole,
Dolnja Stara vas,
Gabrnik,
Gorenje Dole,
Goriška Gora,
Goriška vas,
Gornja Stara vas,
Grmovlje,
Hrastulje,
Hudenje,
Jelendol,
Klenovik,
Mačkovec,
Male Poljane,
Osrečje,
Ruhna vas,
Segonje,
Škocjan,
Stara Bučka,
Stopno,
Stranje,
Štrit,
Tomažja vas,
Velike Poljane,
Zagrad,
Zavinek,
Zloganje

ŠMARJETA

V Šmarjeti za leto ustanovitve KORK ne vedo, predsednice krajevne organizacije pa so bile: Angelca Grahut Ilc, Barbka Medja, Martina Macedoni in Marija Borse.

Tako danes kot v preteklosti izvajajo pomoč starejšim, bolnim in prizadetim občanom v nesrečah.

KORK šteje 13 prostovoljcev in 175 članov.

Sodelovali so pri gradnji nove hiše za družino na Koglem po požaru ter gradnji hiše socialno šibki družini z majhnimi otroki na Čelevcu. Dobro sodelujejo s podmladkom RK Osnovne šole Šmarjeta, kjer imajo krožek RK, v katerem vzgajajo mlade prostovoljce in ekipe prve pomoči, ki se visoko uvrščajo na tekmovanjih na državnem nivoju.

V sodelovanju z OZRK Novo mesto so že večkrat organizirali tabor mladih in tako pomagali starejšim krajanom pri vsakodnevnih opravilih.

Janez Turk je bil prejemnik priznanja Občine Šmarješke Toplice za leto 2016.

**Predsednik KORK
Janez Turk**

KORK ŠMARJETA:

Brezovica,
Čelevec,
Dol pri Šmarjeti,
Dol,
Dolenje Laknice,
Gorenja vas,
Grič pri Klevčevžu,
Koglo,
Mala Strmica,
Orešje,
Radovlja,
Sela pri Zburah,
Strelac,
Šmarješke Toplice,
Šmarjeta,
Vinica,
Žaloviče,
Zbure

ŠMIHEL

Letnice ustanovitve KORK ne vedo, predsedniki pa so bili: Ana Koprivnik, Anton Lavrič, Anica Šegedin (1978–1984), Tilka Selak (1984–1989), Majda Majcen (1989–1996), Martina Hočevnar (1996–2007), Angelca Kristan (2007–2015) in Brigita Juršič (2015–2017).

Njihove naloge so bile skrb za socialno ogrožene, bolne in starejše krajanke ter nudenje pomoči pri naravnih nesrečah.

KORK šteje 13 prostovoljcev in 310 članov.

Organizirajo srečanja in obiske starejših in bolnih krajanov, preventivne zdravstvene meritve, finančne pomoči posameznikom in družinam ter spodbujajo krvodajalstvo s krvodajalskimi akcijami. V okviru KORK in v sodelovanju z društvom Žarek poteka tudi skupina starejših za samopomoč.

Postajo RK so pridobili 18. marca 2009. Tesno sodelujejo s Krajevno skupnostjo Šmihel, Osnovno šolo Šmihel ter šmihelskim gasilskim društvom.

**V. d. predsednice
KORK
Angelca Kristan**

KORK ŠMIHEL:

Aškerčeva ulica,
Boričevo,
Košenice,
Krallova ulica,
Krajčeva ulica,
Šukljetovala ulica,
Ob Težki vodi
(1–17),
Bajčeva ulica,
Nahtigalova ulica,
del Smrečnikove
ulice (40, 55,
57–61, 63),
Šegova ulica
(112, 114–117,
120, 121),
Škrabčeva ulica,
Škrjanče,
Šmihel,
K Roku (10, 12),
Na hribu,
Vorančeva ulica

ŠMIHEL PRI ŽUŽEMBERKU

V Šmihelu pri Žužemberku je bila KORK ustanovljena leta 1991. Prva predsednica je bila in ostala Silvestra Papež.

Med njihove naloge spada skrb za starejše in različne solidarnostne akcije.

KORK šteje 12 prostovoljcev in 114 članov.

Dobre rezultate dosegajo pri delu z mladimi člani RK, skrbi za starejše ter socialno šibkejše družine in posameznike, izvajajo pa tudi preventivne zdravstvene meritve.

Pomagali so pri oskrbi begunske družine iz Bihaca (1992–1995).

Predsednica Silvestra Papež je prejemnica naslova Dobrotnica leta 2002, revije Naša žena.

Predsednica KORK
Silvestra Papež

KORK ŠMIHEL PRI ŽUŽEMBERKU:

Dešeča vas,
Drašča vas,
Klečet,
Plešivica,
Poljane pri
Žužemberku,
Šmihel

URŠNA SELA

Ustanovitev KORK Uršna sela je bila verjetno okrog leta 1960. Prva predsednica je bila Štefka Šobar, dolgoletna uspešna naslednica pa Sonja Zadnik.

V KORK so skrbeli za organiziranje srečanj starejših krajanov, obiskovanje jubilarntov, organiziranje krvodajalskih akcij in pridobivanje krvodajalcev, sodelovanje z drugimi društvi za dobrobit pomoči potrebnim krajanom in razdeljevanje prehranskih paketov socialno šibkim družinam.

KORK šteje 5 prostovoljk.

V zadnjih letih jim je uspelo uspešno organizirati akcijo zbiranja sredstev za nakup defibrilatorja, ki so ga namestili na gasilski dom na Uršnih selih.

Pohvalno je njihovo dobro sodelovanje z tamkajšnjim društvom upokojencev, prostovoljnim gasilskim društvom, krajevno skupnostjo ter podružnično osnovno šolo Birčna vas.

Predsednica KORK
Maja Konček

KORK URŠNA SELA:

Gasilska pot,
Laze,
Ljuben,
Makute,
Seč,
Stari Ljuben
(4, 9, 11),
Travni Dol,
Uršna sela,
Vaška cesta

ŽABJA VAS

KORK Žabja vas je bila ustanovljena leta 1978. Prva predsednica je bila Anka Urbančič (1978–2007), sledili pa sta ji Marta Medle (2007–2014) in Majda Kastelic (2014–2016).

Med njihove naloge spada oskrbovanje pomoči potrebnih krajanov s prehranskimi paketi, pomoč krajanom pri nabavi kurjave, aktiviranje otrok za pomoč starejšim pri pripravi drv za zimo, sodelovanje pri dobrodelnih akcijah in obiskovanje starejših na domu.

KORK šteje 320 članov in 12 prostovoljk, ki skrbijo za srečanja starejših krajanov, ki ga pripravijo dvakrat letno, saj opažajo, da so starejši velikokrat zelo osamljeni in da jim ta srečanja veliko pomenijo. Socialno ogroženim družinam pomagajo tudi pri plačilu položnic.

Pri svojem delu izpostavljajo pomembnost vzgoje in izobraževanja socialno ogroženi ljudi, zato se trudijo, da jih vključujejo v svoje humanitarne akcije.

Marta Medle je prejela priznanje in naziv Dobri človek leta 2007 revije Naša žena.

**Predsednica KORK
Petra Seničar**

KORK ŽABJA VAS:

Avšičeva ulica,
Dreččetova pot,
Drgančevje,
Kandijska cesta
(62–75, 77, 85),
Knafelčeva ulica
(25, 27),
Lobetova ulica,
Na Lazu,
Na skali,
Na Tratah,
Pot na Gorjance,
Ravnikarjeva ulica,
Šentjernejska cesta
(1–4, 6–8, 20,
22, 24),
Žabja vas

ŽUŽEMBERK

KORK Žužemberk je bila ustanovljena leta 1950. Prva predsednica je bila Ljudmila Pirc, sledili pa sta ji Mojca Pršina in Geni Maver (2009–2014).

V njo je vključenih 30 prostovoljcev, ki organizirajo zdravstveno preventivna predavanja in prikaze prve pomoči z oživiljanjem, sodelujejo pri terenski krvodajalski akciji, razdeljujejo prehranske pakete in novoletna darila za starejše.

Bili so zelo aktivni ob poplavah in skupaj s krajanji pomagali obnoviti hišo socialno ogroženega občana.

Dobro sodelujejo z Osnovno šolo Žužemberk, ki je se vključuje v vse njihove dobrodelne aktivnosti. Skupaj izvajajo akcije Košarica RK in Drobtinica ter srečanje starejših krajanov.

**Predsednica KORK
Alenka Sajovec**

KORK ŽUŽEMBERK:

Baragova cesta,
Boršt,
Brezova Reber,
Budganja vas,
Cvibelj,
Dolenji Ajdovec,
Dolenji Križ,
Dolga vas,
Gorenji Ajdovec,
Gorenji Križ,
Gradenc,
Grajski trg,
Mali Lipovec,
Malo Lipje,
Nad Miklavžem,
Podlipa,
Prapreče,
Reber,
Sela pri Ajdovcu,
Srednji Lipovec,
Stranska vas,
Trške njive,
Veliki Lipovec,
Veliko Lipje,
Vrh pri Križu,
Vrhovo pri
Žužemberku,
Vrti,
Zafara,
Zalisec,
Žužemberk

OBMOČNO ZDRUŽENJE

NOVO MESTO

Ulica Slavka Gruma 54a

Novo mesto

07/3933120

novο-mesto.ozrk@ozrks.si

Predsednik

Marjan Grahut

Sekretarka

Barbara Ozimek

07/3933126

**V MESTNI OBČINI
NOVO MESTO**

1. BUČNA VAS

Marija Pugej

2. BIRČNA VAS

Mira Rus

3. BRŠLJIN

Marta Gantar

POSTAJA RK

Klemenčičeva ulica 13,

vsak prvi torek v mesecu

ob 17.00 pozimi in

ob 18.00 poleti

4. BRUSNICE

Zdenka Mirak

5. CENTER

Majda Simičič

6. DOLŽ

Slavica Gal

7. DRSKA

Sonja Hajnšek

8. GABRJE

Peter Moravec

POSTAJA RK

Penzion Ivanež, vsak tretji

četrtek v mesecu ob 9.00

9. GOTNA VAS

Marija Legan

10. KANDIJA - GRM

Gorazd Mali

POSTAJA RK

Smečnikova ulica 16,

vsako zadnje sredo

v mesecu ob 16.00

11. LOČNA – MAČKOVEC

Dragica Nenadič

12. MALI SLATNIK

Alenka Papež

13. MAJDE ŠILC

Fanika Vovk

POSTAJA RK

Račavska ulica 7a,

vsako prvo sredo ob 9.00

14. MESTNE NJIVE

Trenutno brez predsednika

15. OTOČEČ

Alijana Guculovič

16. PODGRAD

Stanislava Turk

17. PREGNA

Marijana Meznarič

POSTAJA RK, Prečna 8,

vsako prvo nedeljo

v mesecu ob 8.00

18. REGRČA VAS

Ljudmila Zupancič

POSTAJA RK

Dom krajanov, vsako prvo

sredo v mesecu ob 17.00

pozimi in ob 19.00 poleti

19. STOPIČE

Slavka Prosenik

POSTAJA RK

Stopiče 3, vsako prvo sredo

v mesecu ob 17.00 pozimi

in ob 19.00 poleti

20. ŠMIHEL

Angelca Kristan

POSTAJA RK

Bajčeva ulica 20, vsako prvo

sredo v mesecu ob 17.30

21. URŠNA SELA

Maja Konček

22. ŽABJA VAS

Petra Seničar

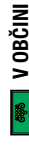
**V OBČINI
ŠENTJERNEJ**

23. OREHOVICA

Nataša Novak

24. ŠENTJERNEJ

Milena Drnovšek

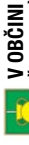
**V OBČINI
ŠKOCJAN**

25. BUČKA

Jože Mikar

26. ŠKOCJAN

Gabrijela Kovač

**V OBČINI
ŠMARJEŠKE TOPLICE**

27. BELA CERKEV

Milena Činkole

28. ŠMARJETA

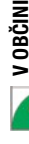
Janez Turk

**V OBČINI
MIRNA PEČ**

29. MIRNA PEČ

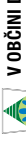
Slavi Derganc

**V OBČINI
STRAŽA**

30. STRAŽA

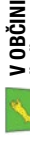
Andreja Radešček

**V OBČINI DOLENJSKE
TOPLICE**

31. DOLENJSKE TOPLICE

Ivana Pelko

**V OBČINI
ŽUŽEMBERK**

32. DVOR

Marija Legan

33. HINJE

Trenutno brez predsednika

34. ŠMIHEL pri ŽUŽEMBERKU

Silva Papež

35. ŽUŽEMBERK

Alenka Sajovec

KRAJEVNE ORGANIZACIJE S POSTAJAMI RK

ZEMLJEVID KRAJEVNIH ORGANIZACIJ RDEČEGA KRIŽA OZRK NM

KRVEDAJALSTVO

ŠTEVILO AKTIVNIH
KRVEDAJALCEV

139

Občina Dolenjske Toplice

236

Občina Mirna Peč

1875

Mestna občina Novo mesto

220

Občina Straža

469

Občina Šentjernej

261

Občina Škocjan

202

Občina Šmarješke Toplice

251

Občina Žužemberk

PROSTOVOLJSTVO

ŠTEVILO
PROSTOVOLJCEV

25

301

30

28

28

43

23

58

30

65

30

66

85

79

367

RAZDELJENA POMOČ (2017)

PREHRANSKI
PAKETI

216

1841

73

149

227

74

5

5

2

3

5

5

1

1

5

5

PREVENTIVNA ZDRAVSTVENA DEJAVNOST (2017)

PREDAVANJA

2

11

2

3

1

1

3

3

1

1

2

2

8

114

7

216

PREVENTIVNE
ZDRAVSTVENE MERITVE

116

807

126

216

163

74

50

209

163

74

50

209

BONI ZA ŠOLSKE
POTREBSČINE

8

114

7

5

2

3

2

2

5

5

5

5

5

5

5

5

OBMOČNO
ZDRUŽENJE
NOVO MESTO

130 let Rdečega križa na Dolenjskem

jubilejni zbornik

Uredniški odbor
Marjan Grahut,
Anica Bukovec,
Barbara Ozimek

Urednica
Ljudmila Bajc

Besedila
Barbara Ozimek

Lektura
Helena Dugonjić

Izdajatelj in založnik
**Območno združenje
Rdečega križa Novo mesto**

Oblikovanje in grafična
priprava za tisk
Boštjan Grubar / Etna studio

Tisk
Nonparel

Naklada
1500

Novo mesto, 2018

Pri nastajanju zbornika so sodelovali
Ivica Žnidaršič, Marija Padovan,
Jelka Može, Tončka Šinkovec,
**Marija Tomšič (KORK Mestne
njive), Marija Pečjak (KORK Hinje),**
Slavka Barbo (KORK Mali Slatnik),
Anica Korasa (KORK Gabrje),
Knjižnica Mirana Jarca,
Dolenjski muzej Novo mesto
in Rdeči križ Slovenije

VIRI IN LITERATURA

- Arhiv OZRK Novo mesto
Arhiv Rdečega križa Slovenije
Arhivi krajevnih organizacij RK na Dolenjskem
Begunci v Sloveniji: zbornik razprav Bled 4.–6. 11. 1992. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino in socialno varstvo RS, 1993.
Breščak, P., Razstava plakatov Rdečega križa, Dolenjski list, 1966, 47, str. 4.
Brown, P., 1993. Henry Dunant. Celje: Mohorjeva družba.
Dolenc, A., 1993. Ženevske konvencije o zaščiti žrtev vojn. Ljubljana: RKS.
Dunant, H., 2013. Spomini na Solferino. Ljubljana: RKS.
Grad, J., 1916. Teden Rdečega križa. Dolenjske novice, 5, str. 17.
Hutar, V., 2000. Slovenski Rdeči križ (od septembra 1943 do septembra 1944). Novo mesto: Dolenjska založba.
Kobe-Arzenšek, K., Pregled zgodovine Rdečega križa na Kranjskem. Kronika, 1961, 1, str. 53–61.
Kobe-Arzenšek, K., Slovenski Rdeči križ v stari Jugoslaviji. Kronika, 1966, 2, str. 106–109.
Kobe-Arzenšek, K., Rdeči križ Slovenije na osvobodnem ozemlju. Kronika, 1966, 3, str. 186–193.
Neznani avtor, »Rudečega križa« podružnica v Krškem. Dolenjske novice, 1888, 6, str. 46.
Neznani avtor, »Rudeči križ in njega pomen za kmečko ljudstvo«. Dolenjske novice, 1888, 11, str. 86.
Neznani avtor, »Rudeči križ«, kaj je to? Dolenjske novice, 1888, 2, str. 14.
Neznani avtor, Drugi izkaz darov za rdeči Križ. Dolenjske novice, 1914, XXX. (24), str. 96.
Neznani avtor, Dve dobrodelni predstavi v prosep »Rdečega Križa«. Dolenjske novice, 1916, XXXII. (15), str. 58.
Neznani avtor, II. izkaz. Dolenjske novice, 1914, XXX. (34), str. 136.
Neznani avtor, Iz Škocjana se oglašajo. Dolenjski list, 1961, 7, str. 11.
Neznani avtor, Iz Šmarjete nam poročajo. Dolenjski list, 1961, 4, str. 6–9.
Neznani avtor, Izkaz daril za vojake v vojski. Dolenjske novice, 1914, 29, str. 116.
Neznani avtor, Izkaz daril. Dolenjske novice, 1914, 37, str. 148.
Neznani avtor, Izkaz. Dolenjske novice, 1914, 21, str. 84.
Neznani avtor, Izkaz. Dolenjske novice, 1915, 1, str. 4.
Neznani avtor, Obvarujmo otroke pred jetiko. Dolenjski list, 1956, 44, str. 1.
Neznani avtor, Oklic. Dolenjske novice, 1914, 29, str. 116.
Neznani avtor, Poziv Rdečega križa. Dolenjski list, 1962, 6, str. 1.
Neznani avtor, Praznik Rdečega križa. Dolenjski list, 1971, 19, str. 17.
Neznani avtor, Prizadevanje RK ni bob ob steno. Dolenjski list, 1974, 9, str. 17.
Neznani avtor, Proslava 85. rojstnega dne njenega Velikaanstva v cesarice Elizabete rezervni bolnici v Novem mestu. Dolenjske novice, 1915, 22, str. 86.
Neznani avtor, Prvo delo novega OLO. Dolenjski list, 1958, 38, str. 1.
Neznani avtor, Rdeči križ in državni nameščenci. Učiteljski tovariš, 1934, str. 2.
Neznani avtor, Rdeči križ. Slovenski gospodar, 1940, str. 11.
Neznani avtor, Seznam daril. Dolenjske novice, 1915, 4, str. 14.
Neznani avtor, Skrb Rdečega križa. Dolenjske novice, 1915, 19, str. 75.
Neznani avtor, Teden Rdečega križa v Novem mestu, Dolenjske novice, 1916, 7, str. 26.
Neznani avtor, Uspeh »Tedna Rdečega Križa« v novomeškem okraju. Dolenjske novice, 1916, 10, str. 39.
Neznani avtor, Uspešno delo RK v Birčini vasi. Dolenjski list, 2, str. 6.
Neznani avtor, V cesarice Elizabete bolnico Rdečega Križa je 8. maja dospel večji oddelek vojakov. Dolenjske novice, 1915, 7, str. 26–27.
Neznani avtor, Vprašanja na poizvedovalni urad Rdečega križa. Dolenjske novice, 1916, 26, str. 103.
Neznani avtor, Za »Rdeči križ«. Dolenjske novice, 1914, 20, str. 78.
Neznani avtor, Za opremo cesarice Elizabete bolnice. Dolenjske novice, 1914, 29, str. 116.
Neznani avtor, Zahvala ob tednu Rdečega križa. Dolenjski list, 1953, 80, str. 3.
Neznani avtor, Zbirka »Tedna Rdečega Križa« na Kranjskem nad 200.000 kron! Dolenjske novice, 1916, 11, str. 42.
Ohranimo sledi – jubilejni zbornik strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto 1963–2013, 2013. Novo mesto: Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov.
Opačić, S., 1982. Osnove higiene (priročnik za delo v naravnih in drugih nesrečah ter v vojni). Ljubljana: RKS.
Rdeči križ Slovenije 1944–1974. Ljubljana: RKS, 1974.
Talić, I., 1993. Nema nama života bez Bosne. Ljubljana: Juka.
Zoran, I., Priznanje človeka veselja. Dolenjski list, 1966, 145, str. 2.
Žnidaršič, I., 1979. O prvih začetkih Rdečega križa pri nas. Ljubljana: RKS.
Žnidaršič, I., 1986. O začetkih in razvoju Rdečega križa pri nas. Ljubljana: RKS.
Žnidaršič, I., 1988. Rdeči križ za humanizem, razvoj in mir. Ljubljana: RKS.